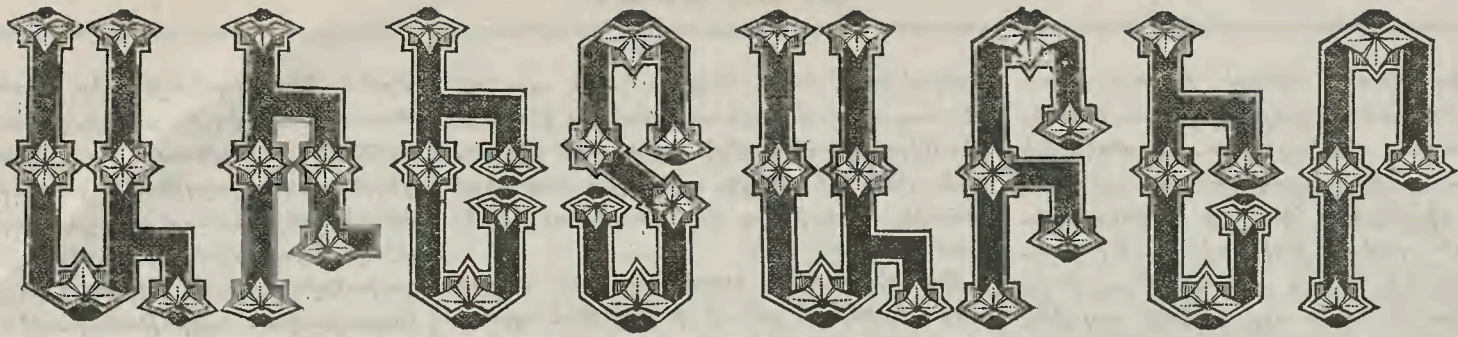

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ,

ԻԼՄԻՅԷ, ՊԵՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱՊԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ՃԻԼՏ 30.

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 31, 1887.

Ծ. 53.

ՄԵՎԱՏՏ Ը ՄԻՆՏԵՐԻՅԷ

Ինձիլի թափելէրէ կէօթիւրմէյէ Նէ՞ Սէ-	Սահիֆէ
Կէպ Վար Տըր	417
Երևէք Վարժապետէ	417
1887	418
Երևէ Մօրմօնլար	419
Չէնէ Գիթլէնմէսի 'իլլէթի	449
Մէքթուպլար	420
Շուռնաթ ը Սիյասիյէ	421
Ագճէլէրին Ֆիլ'աթը	422
1887 Սէնէսի Աւետարեղինին Ֆիհրիթի	423

ԱԻՏԱՐԵՐ. Հէր հաօրա ճուսմ էրքեսի կիւնիս նէշր օրուսուր:

Մեմալիք ի շահանգ վէ տիյարք Եճնէպիյէ իջիւն սեմէլիյի պէր վեճի փեշին 2, վէսպ-բը ալլըղը 1 սիմ Մեճիտիյէ, վէպիք նիսպիս-սի 40 փարա տըր: փօսրա իւճրէրի քարա-Ֆըմըգա ա՛խ տիր:

Ղազէրայա տեղի իջիւն քանդիքաք Խա-րանպօյաւ Ամէրիքան խանընտա Մր. Հ. Ս. Պարնըմ իսմիկն, ապօնէ Եազըլմագ, վէ փօս-տայա ա՛խ մեփատտ իջիւն մեքթուպ վէ ազգէ Մր. Ռ. Ռ. Բիքէ կեօնտէրիլմէլի տիր:

Ամէրիքան Միսիօնէրէրի Շիքէթի թարգմանտան
ՍԱՀԻՊԻ ԻՍԹԵՑԱԶ, Ճ. Բ. ԿԻՐԻՆ:
ՄԻՆԷԼԼԻԹ, Հ. Ս. ՊԱՐՆԵԼԻ:

ԻՆՃԻԼԻ ԹԱՊԻՅԷԼԷՐԷ ԿԵՕԹԻՐՄԵՅԷ ՆԷ՞
ՍԵՊԵՊ ՎԱՐ ՏԸՐ

Մու՛ալլիմ Մաքս Միլլը, ինկիլզ վէ էճնէպի Գիթլէպ Մուգատտէս շիրքէ-թինին սէնէ ի հազըրէտէ վուգու՛ պու-լան իճթիմա՛նտա պիր նութգ իրատ էտէրէք չէօյլէ տէմիշ տիր: «Գըրգ սէ-նէտէն պէրու Ոքսֆըրտ տար էլ ֆինու-նընտա Սանսգրիթ լիսանընըն մու՛ալլի-մի օլտըղըմտան, քէնտի վազիֆէմ իգ-թիզատընտան օլտարագ, Շարգ մէմէ-քէթլէրինին մուգատտէս՝ աւտ օլունան քիթապլարընը էլ սն հայաթտա օլան սա՛խը հէր հանկը պիր տտէմ գատար միւթալա՛ս էյլէմիշ իմ: Վէ պու մէճլիս-տէ տէյէ պիլիթիմ քի, Շարգըն մու-գատտէս՝ աւտ օլունան քիթապլարը-նըն ճիւմէսինտէ տախի, կէրէք Պրահ-մինլէրին վէտատընտա, կէրէք Սիվա վէ վիշնոյա իպատէթ էտէնլէրին ֆիւրէ-նատընտա, Ֆարսիլէրին Զէնտէվէթա-սընտա, վէ Պուտտալիլէրին թրիփի-թիզատընտա՝ ումումէն ալարագ ճիւմ-լէսինտէ տախի խէլաս՝ աւմէլլէրէ րապթ օլունմուշ տըր: Պու քիթապլար խէլաս

պահա իլէ սաթուն ալընմալը տըր, իտ-տի՛ատընտա պուլունըպ՝ խէլասըն թէք-միլ ֆիլ'էթի վէ անա մուգատալիլ վէրի-լէճէք չէյին տախի աւտէմին ա՛մալ վէ լի-յադաթը օլտըղընը իտտի՛ա էթմէքտէ տիրլէր: Պիլիմ-ֆիթապը Մուգատտէսի-միլ, Շարգըն խրիսթիյանլարա մախսուս օլան Մուգատտէս ֆիթապը իսէ, իպթի-տատընտան նիհայէթինէ տէք պու թա՛լի-մաթա փրօթէսթօ էթմէքտէ տիր: Վա-զը՛ա ֆիթապը Մուգատտէս՝ Շարգըն սա՛խը հէր հանկը մուգատտէս՝ աւտ օ-լունան քիթապլարընտան զիյատէ խայր՝ աւմէլլէրտէ պուլընմայը աւտէմէ ֆարզ՝ աւտ էթմէքտէ իսէ տէ, պուլար սատէճէ շաքիր պիր Երևէյին հասըլա-թը, թա՛պիրի ախէրլէ սատէճէ շիք-րանիյէթ թագաթիմէլէրի, իմանըն մէյվէ-լէրի տիրլէր: Քրիստոսըն հագիլի շայիրտ-լէրի խայր՝ աւմէլլէրէ հիշ պիր վազըթ պէ-տէլ ի խէլաս նաղարըլլէ պազմագլար: Շարգ միլլէթլէրինին մուգատտէս՝ աւտ օ-լունան քիթապլարընտա պուլընան ա՛լա, տօղրու վէ միւթալահէն օլան չէյլէրէ կէօյլէրիմիլի գափամայալըմ: Ֆազաթ Հինտիյէ, Պուտտա մէզհէպիլիտէն օլան-լարա, վէ պուլար միսիլլիւ օլան թա՛լի-ֆէլէրէ պիլաիլէրիմ քի, Եալընը պիր հալտէ ախիթէ կէօլաիլլէրի սա՛լթ-տա քէնտիլէրէ մու՛ալլին օլաճագ օլան պիրիճիք չէյ ֆիթապը Մուգատտէս տիր: Պու ֆիթապ տէյիլ Եալընը պիր խրիսթիյանլար թարագընտան, անճագ-ճիւմէ աւտէմէր, գատընլար վէ չօճուգ-լար թարագընտան հէր վէճէլէ գապու-լէ շայան օլան շու սատըգ քէլալը, Եա՛նի «Քրիստոս Յիսուս տիւնեայա կիւնահ-քէարլարը խէլաս էթմէք իչիւն կէլաի» քէլամընը հալի տիր:

ԵՒՐԻՅԷ ՎԱՍԸԹԱՍԸՅԷ

Կրօսպէրի քիլիսէսի Եճնի պիր վա՛իլ տա՛-վէթ էտիպ, անընէ իմթիգաճ էտէմէտիլի-տէն աղ սօնկրա ախէր պիրիլի տա՛վէթ էյ-լէտի: Պու քէօյ պիր գա՛լազիլ վէ փէք վէս-վէսէրի ֆաթիլէտալարտան թէշթիլ օլունմը ի-տի, ֆէք մէշղուլ ֆիքըրի օլան աւտէմէր, գա՛լիլ վէ թէլալը չօղ օլան աւտէմէր արա-սընտան չէքիլը, վէ Եալընը Եալամագ

մէճպուր օլտըլար իսէ, թամմ տար պիր Եճ-տէ պիթէն պիր աղաճըն պուտագլար վէ էյ-րի պիւլլիւ տալլար իլէ տօլտըղը կիսի, ան-լէր տախի՝ ալ էս սէվիյէ թուհաֆ վէ զարիպ պիր թապիթ սա՛խի պիր օլտըլար:

Զիքը օլունան մահալէ իլք տա՛վէթ օլու-նան Պատ. Ա. կէնճ, զայրէթլի, վէ էյի արզու-լար իլէ տօլու պիր խրիսթիյան իտի: Միւ-մաիլէյ՝ հէր պիր արալանը քէնտի ինիտէ թութմաղա գարար վէրմիշ իտի: Օ ճէմա՛ս-թընտան քէնտինէ միւրաճա՛թ էտէնլէրին շիքէայէթլէրինի սաքին պիր սուրէթտէ տինկ-լէտիքտէն սօնկրա քէնտի զիյարէթլինէ պաշ-լար իտի: Վէ պիրինէ կիտիպ՝ անա «Սէնին հագընտա գըզգանճ վէ թամա՛քտար տէյիլ-իլիթտիմ: պուլարա սէնին գուսուրլարըն տէյիլ պազըպ անլէրի Եճնիլէ չալըշ» տէր իտի: Պաշգա պիրինէ կիտիպ, «Սէնին միւր-թէքիպ տէնիլէճէք տէրէճէտէ գըրըգ ազէյի հիսապ էտէր օլտըղընը տուլտում:» Պաշ-գալարա տախի «Սիլ» Եանիլը ի ֆատէլէրտէ պուլունըլտընըլ: «Սիլ, թէնպէլ վէ միւս-րիֆ սինիլ» տէր: Վէ անլէր իլէ տու՛ա էտիպ, անլէրէ նասիթ էտէր, գուսուրլարընա գար-շը սէօյլէր իտի: Ֆազաթ պուլունտան պիր ֆա՛լի-տէ հասըլ օլմատը: Անը իլիտէնլէր անտէն նէֆրէթ էտէր, վէ Եալուս փէք սօլուգ պիր թարգտա անը տինկլէրլէր իտի: Պիր սէնէ-տէն տահա գըստա պիր վազըթտա միւմաի-լէյ՝ հիշ պիր իշ կէօրմէմիշ օլտըղը հալտէ, քէնտի իսթիֆաթընը վէրմէյէ մէճպուր օլտու:

Միւմաիլէյին խալէֆի պու հիքէայէյի սիւ-քիլթ պիր թարգտա տինկլէրի: Ճէմա՛թըն-տան հէր պիրի՛ալէյինտէ օլան իթթիհամ-լարը իլիթտի: Ֆազաթ անլէր հագընտա պիր թէք սէօղ պիլէ սէօյլէմէտի: Վէ պիր գալ հաֆթատան գուսուրլը տէյիլ իթթիհամ օլունան աւտէմէրտէ պա՛ղը էյի խասսիլէթ-լէր պուլտըլտան սօնկրա իլէ պաշլատը: Վէ անլէրին ճիւմէսինի տախի պէօյիլը խայր-խահ պիր իշ իլէ պիրի պիլլէրինէ րապթ էյ-լէտի: Իշ իլէրի կէօթիլըմէյէ միւգթէտիր օ-լան պիրինէ ումուրը իտտըլիլ թէսլիմ էյլէ-տի: Չօճուգլար միւլթագը օլան տիւր պի-րինէ Կիրակի մէքթէպի րիյասէթինի վէրտի: Չալըզգանլարա միւքէաթէպէ իչինի, թէնպէլ օլանլարա իսէ իյնէ վէ էտէվաթ իլէ իճրա էտիլէճէք իլլէրի թէսլիմ էյլէտի: Նէգաքէթ-լի վէ պաշլալարը գազանմաղա խուսուսի գապիլլէյէթլէրի օլանլարը ճատտէլէրտէ սէր-սէրի կէզէնլէրի կէթիլմէք իչիւն կէօնտէրտի: Վէ կիւնտէն կիւնէ քէնտիլէրին իշտալը Պէ տօսթու հալիտէ անլէրէ տահա Եազըն կիթաի:

Իլք վա՛իլ, պիր գալ սէնէ սօնկրա մահալը մէքթիլը՝ ալտէթլէ օրատա քէմալը տտայիլ վէ միւթէվաղը՝ պիր բուհ իլէ չալըլմագտա

օլան պիր թագըմ ճիտտի խրիսթիանաւար պուլտըգտա, քէնտի խալէֆի պուլտնան վա'ի-դէ խիթապէն, «Նա'սըլ օլտու տա անլէր իլէ պէօյլէ սըղը պիր 'ալապայա կիրէ պիլտին. անլէրին եւրէյիւնին հէր պիր գափուսը պէ-նիմ իչիւն գափալը խա'ի» տէտի: Միւսմաիւ-լէյիւն վէրտիյի ճէվապ շոնտան 'իպարէթ ի-տի: «Ալլահն Րուհը պիր ատէմին գալպինէ տա'իմա պիր գափուստան կիրէր: Պու գա-փուսըն հանկըսը օլտըղը ատէմին էն էյի վէ 'ալի օլան խասսիյէթիլէ իմա էտիլիւր: Անըն ֆէնա թապի'աթ վէ պօզուգ ախլուղընա հիւ-ճուճ էթմէ, անճաղ էյի թապի'աթը վասը-թասըլէ Բրիտտուսը անա թագաթիմ էյլէ. մու-հապպէթլէ ուղանմը պիր էլ իլէանըն սիւա-լարըն ալ: Էվլէլէ իւղէրինէ հիւճուճ էտէ-րէք սիւալանմաղա անը մէճպուր էթմէ:»

Սա'իւրէրին եւրէյիւնէ եթիլիպ անլէրէ եարտըմ էթմէք, վէ անլէրի մէսրուր էյլէմէք իսթէյէնլէր պու 'ապիլ վէ թէճրիպէքեար վա'իլին սէօղլէնտէն ֆա'իտէլի պիր հիսսէ սլա պիլիւրէր:

1887

(Միւս'իյի քարաքնտան)

Ամէրիգանըն տախիլի մուհարէպէսինին նի-հայէթինտէ, շիմալըն մուգաֆէք օրտուսը-նըն, Րէ'իս իլէ մէմէքէթին պիլ ճիւմլէ պէօ-յիւք մէ'մուրլարընըն պուլընտըղը չատըրըն էօնիւնտէն կէչմէլէրի թամմ իքի կիւն սիւր-տիւ: Պիրի պիլիւրին միւթէ'ապիլ միւսէլլան ստէմլէր աղընթըսը, իլիյատէ, սիւվարի, վէ թօփճու ալալլարը կէլիպ կէչալիլէր: Վէ սոն ա-լալըն մուգիլապընըն սէտասընըն սէսի քէսի-լիպ, սոն զապիլթ միլլէթին 'ալի մէճիսինի սէ-լամալընճայատէք, ալալ ալալ արդասը սըրա օրտտան կէչալիլէր: Էյէր թիւրքիսընըն ճիւմլէ 'ասքէրլէրի, ետիստ էվրօփա տիւլէլի մու'աղ-գամասընտան պիլիւրին ճիւմլէ օրտուլարը սի-լան ալթընա չաղըլարադ, պիր եէրէ թօփ-լանըլ քէնտի հիւքմաարլարընը սէլամալադ իչին ալալ ալալ կէչէճէք օլտալար, պու սէյ-րան տահա մութանթան օլաճաղ խա'ի:

Ինսան թէվարիսինին ինգըլապը տախի պէօյլէ տիր: Սէնէլէր վէ 'ասրլար ճիւմլէնին խալիլ վէ հիւքմաարը օլան Ձաթ ը ճէլիլին կէօղիւ էօնիւնտէ տէվէրան էթմէքտէ, վէ Անըն հէր շէյի կէօրիւր օլան կէօղիւ, հէր պիր վաղը'ալը վէ հաթթա հէր պիր 'ասքէրին թավը ու հարէքէթինի կէօրմէքտէ տիր: Հէր պիր սէնէ մու'ալէն վաղըթտա խիթամ պուլուպ, անա եէնի պիր սէնէ թէգատաիւմ էտէճէյինտէն, վաղը'ալարը տուրտըրմադ եա-խօտ անլէրին սիւր'աթընը թէպալիլ էթմէք միւսքիսիւր պիր: Տահա աղ պիր վաղըթ էվ-վէլ 1887 սէնէսի իչիւն հէրնէ քի տէնիլտի իսէ, փէյլամպէրիլը հալինտէ սէօյլէնտի: Պա'ղը-լար Մուհարէպէ օլաճաղ տըր, տէտիլէր: Ա-լալէրըն ումուր ը սիյասիյէ եա թիւճճարիյէ-տէ խուսուսի պիր թէպալիլաթ վուգու' պու-լաճաղընտան պահա էթտիլէր, ֆաղաթ ան-լէրին ճիւմլէսի տէ պու սէնէ հաղգընտա սէօյլէտիլէրի սըրտա ֆիլիլ ի իսթիլապ գուլլանըլար խա'ի: Պու կէչմիլ 12 ալար զարֆընտա զաղէթալար սէնէնին վաղը'ա-լարընտան պահա էթմէքէ մէշղուլ պուլու-տըլար: Հէման պու վաղըթտա հէր պիր ֆէր-տին 'էօմիւնտէ վուգու' պուլան հէր պիր վաղը'ա տախի ինսանի գալէմտէն տահա իւս-թիւն օլան պիր գալէմ վասըթասըլէ թահրիլ օլուստու:

Ղաղէթամըղըն պու նիւսիւսի գարիյուլ ը քիւրամտան էքսէրինին էլիւնէ կէչմէլէն պուլու-տան տահա աղ պիր վաղըթ էվլէլ միւս-

թագալէտէն, հալ ը հաղըրա կէչէն պու սէ-նէ, հալ ը հաղըրտան տա մաղըյա կէչէճէք, վէ Միւստըն 1887 սէնէսի թախիլ Միւստ-տան 1887 սէնէ էվլէլ օլան պիր սէնէ կիպի թիճ'աթը միւսքիսիւր պիր սուրէթաէ կէչմիլ օլաճաղ տըր:

Պու կէչէն սէնէ զարֆընտա շախի օլան թէվարիսինին քէնտի իւղէրիլիլէ պրադ-տըղը թէ'սիրին նէտէն 'իպարէթ օլտըղընը թահթ ը միւթէլա'այա ալապ սէգա տըր: Մէ'մուլ էտէրիմ քի հիչ պիլիլիլ պու կէչէն սէնէքի թէվարիսինին քիւսմիլէն մէմ-նուն տէյիլ իլ: Սըլ խուսուստա օլան 'ա-տէմ ի մէմուսիլէթ միւսթագալէտէ վիյա-տէ թէրադիլ իչիւն օլան պիր թէչիլ-գաթ տըր: Ֆաղաթ իքի ճիւն խօշուտ-սըղըղ օլուպ' պուլուար տախի պիրի պիլիւ-րինտէն փէք ֆէրգիլ տիրլէր: Պիր ատէմ քէնտի 'էօմիւնտէն թէքմիլ մէրամ ու մադ-սէտի հաղգընտա խօշուտսըղըղ հիսս էտէ պիլիլ: օ քէնտինին ճիւմլէ սա'յ ու զայրէթի-նին, ճիւմանի արգուլարընըն իգնալ, վէ սէր-վէթինին թէգալիւտիւ իչիւն, թա'պիրի ա-լալէլ, եալընըլ մէնտֆիլ ի շախիլէսի իչիւն սարֆ օլուսմըլ օլտըղընը, պիլ 'աքս նէ քէն-տինին նէտէ պաշղալարըն ախլադ խուսուս-տա թէրֆիլինէ չաղընտըղընը, վէ միւսթա-ճիւնին իսթիյաճընըն տէֆիլ իչիւն պիր շէյ եափմաարընըն տէրք էտէ պիլիլ: Էյէր պիր տտէմ էյի օլան ճիւմլէ հիսսիյաթընըն էօրիւ-րէճէք տէրէճէտէ պու եօլտա իլէրի կիթմէ-միլ իսէ, պու շէյլէրին զիքիլ, վէ անլէրին քէնտինէ նալալար կէօրիւնտէն անա վիյա-տէսիլէ միւ'էսսիլ օլաճաղ տըր:

Պաշղա պիրի իսէ, քէնտինին փաք պիր 'էօմի կէչիլմէք իչիւն, վէ 'էօմիւնտէն պաշ-ղալարա պիր պէրէքէթ օլմասընա ճիւտի պիր արգույա գահիլ օլտըղընը տէրք էթմէքէ, արգուլ էյլէտիլ տէրէճէտէ մուվաֆիադ օլա-մաարընըն հիսս էտէր: Վէ գա'իլիլ սէպպիլն-տէն էյիլիլ իչիւն օլան պիր չօղ ֆուրսթ-լարը զայպ էթմիլ օլտըղընը կէօրիւր, վէ պու շէյ անա մուճիլիլ էտէֆ օլուր: Պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր պու ատէմ կէչմիլէ պաղար, վէ հէման 'այնի վաղըթտա Ալլահն սապր ու թէհամիլիլիւսիւ զիքը էտէրէք, 'ուսուսի հիսսիյաթընըն տէրուսի պիր սէլամէթ հիսսի-յաթընտան 'իպարէթ օլուր:

Ղաղէթամըղըն օգուլանլարտան պու կէչէն 1887 սէնէսի թէվարիսինին պաղըլ տա պու սէլամէթի հիսս էտէլէրի եւրէքտէն թէպիլիլ էտէրիլ: Պէօյլէ պիր հիսսիյաթա մալիլ օ-լամայանլար իսէ իւմիտ էտէրիլ քի, կէչէն սէնէնին նասըլ կէչմիլ օլմասընա արգուլ է-տիյօրլար իսէ, կէչէճէք սէնէյի օլ վէճիլէ կէ-չիւրէճէք տիրլէր:

Պու սէնէնին թէքմիլ վաղը'ալարընըն պիր իճմալընը վէրմէյէ զաղէթամըղըն սիւթիւն-լէրի միւստ'ատէ էթմէլէր: Ֆաղաթ շու գատարընը չիւքրանէյէթլէ զիքը էտէրիլ քի, պիր էվրօփա մուհարէպէսի զուհուր էթմէ-տի, վէ զիքը էթտիլիլիլ իւղըն, էվրօփա օր-տուլարըն մուհիլէ միւտարէպէլէրտէ պուլըն-մալըպ, զարտարըղ օլան թա'իլիլ վէ բէսի կէչիւտէր իլէ իքիլիլ էթմիլ տիրլէր: Պիւս չիւպէն հէր պիր միլլէթ թէտարիլէթ ը 'աս-քէրիլէրինի իքմալէ սա'յ ու զայրէթ էթմէքտէ օլտըղընտան, մուհարէպէ զուհուրըն թէհ-լիլէսի մէվճուտ տըր: Ֆաղաթ էյէր Րուսիա-նըն Լէհիսթանա 'ասքէր ճէմ' էթմէսի մէմ-լէսինի պեր թարաֆ էտէճէք օլուր իսէք, միւսթագալէլ ասայիլին պաղասը իչիւն պուլ-տան 12 ալ էվլէլ կէօրիւնտիլիւնտէն զիյա-տէ իւմիտի կէօրիւնտէքտէ տիր: Օլ վաղըթ

Փրէնա Պիղմարդ էօյլէ պիր լիսան գուլլան-մաղտա խա'ի քի, միւսարիլէյի Ֆրանսա իլէ Ալմանիա արասընտա պիր մուհարէպէ չը-գարմաղա չաղընտընտան գորգուլմաղտա ի-տի: Ֆաղաթ մուհարէպէ գորգուլարընըն, Փը-րէնսին եէտի սէնէլիլ 'ասքէրի թախիստթ գա'իտէսինի գապուլ էթտիլիլ, հէր սէնէ Րայիսթալտա պիր թախիստթ մէս'էլէսի չըգմամաըն իչիւն իսթի'մալ էթտիլիլ թէտա-պիրտէն նէչ'էթ էթտիլիլ մա'լիւմ օլմուլ տըր: Միւսարիլէյի էվլէլ էմրտէ պու գա'իտէնին Րայիսթալ թարաֆընտան թաստիլիլ մու-վաֆիադ օլմատըղընտա Րայիսթալը տու-ղըթմաղա իմիւրաթ օրը իլլամ էթտի, վէ եէ-նի մէճիլտէ Հիւքիւմէթ պէօյլէք էքսէրիլէթ գաղանըպ, Ալման օրտուսը Փրէնա Պիղմար-զըն իսթէտիլիլ պիր սուրէթաէ թահթիմ է-տիլտիլէքտէ, միւսարիլէյի տահա զիյատէ սուլ-ճուլանէ պիր մէսլէք իթթիլիլ էյլէտի: Ֆը-րանսա տախի ճէնէրալ Պուլանթէնին քէն-տի 'ալի մէվլիլինտէն էնտիլիլմէսի, վէ էք-քեար ը միւ'թէտիլէլ ասհապընտան պիր դա-թըն Րէ'իս ինթիլիլապըլէ սուլ ը սալահ իւ-միտի զիյատէ թագալիլէթ պուլմըլ տըր: Շնէ-պէլ մէս'էլէսիլէլ սա'իլ ուլղուսըղ օլան հուտուտ զուհուրաթընա բաղմէն Ալմանիա իլէ Ֆրանսանըն 'ալապսը չիմտի էվլէլէրն-տէն էյի տիր:

Ֆրանսա իլէ Ինիլիլէրրանըն պիրի պիրիլէ օլան 'ալապսընտա տահա գաթ'ի պիր թէ-գատտիւմ վուգու' պուլմըլ տըր: Սուլէյիլ գա-նալը մէս'էլէսի մէքըլիլ իքի տէվլէթլէրէ 'ա'իտ օլտըղըն տէրէճէտէ քէնտիլէր արասընտա հալ օլուսմըլ տըր: Ֆրանսանըն եէնի Գալէտօնիա-լը թախիլէլ էթմէք իւղըն օլան վա'ալ տախի սա'իլ պէրուտէթի տէֆ' ու Րէֆ' էթմիլ տիր: Հէր նէ գատար Ինիլիլէր Մըսըր թախիլէլ էթմէտիլէք պու իքի տէվլէթլէրին քեաթի-լէն պարընալարըն իսթիլիլ տէյիլ իսէ տէ, Մըսըր մէս'էլէսի չիմտիլիլ մուճիլիլ էնտիլէ օլմագտան տուր օլմուլ տըր:

Ինիլիլ հիւքիւմէթի եօլու իւղէրինտէ օլուպ տա հալ օլուսմըլ օլան միւսքիլիլ սալթ պու գատար տէյիլ տիր: Աֆղանիսթան հուտուտ մէս'էլէսինին իսթամ պուլուպ, էյուլալիսանըն տախի թէպիլիլ օլմատը մէքէլիլ Ասիա մէս'էլէ-սինին հիչ օլմալ իսէ պիր վաղըթ իչիւն գա-վատըլմըլ օլտըղընտա տա'իլ իւմիտ պախչ օլ-մագտա տըր: Միւսթէնիտէ ի Ամէրիգա իլէ տախի պաղըլընըլ խուսուսընտա օլան միւս-քիլիլ չիմտի 'Վօլիլիլիլ օլմատա գօմիւրէր վա-սըթասըլէ իճրա էտիլմէքտէ օլան միւսքէ-րաթ իլէ իսթամ պուլմաղ իւղըն կէօրիւն-մէքտէ տիր:

Ֆաղաթ տիպաթընըլ շարգի էվրօփայա տէօնտէրմէք պէլէր տահա զիյատէ էհէմ տիր: Սահի տիր քի, Րուսիա զաղէթալա-րընտա Ալմանլարըն, վէ Ալման զաղէթալա-րընտա Րուսլարըն հիսսիյաթընըն թահրիլ ի-չիւն պիր չօղ պէնալէր նէչը էտիլմիլ տիր: Ֆաղաթ պաշ միւսթէսսիլ օլան Բաթիլօֆ վէֆաթ էթմիլ, վէ օլ պիր միւ'էլիլիլէրէ տա-խի միւ'թէտիլ պիր լիսան գուլլանմալարը միւ'էսսիլ պիր սուրէթաէ իսթար օլուսմըլ տըր: Իւչ իմիւրաթ օլարըն իթթիլիլաթընըն թէճտիտ էտիլմէմիլ իսէ տէ, Ձար հաղըթ-լէրինին Պէրլինի զիյարէթ էթմէսի Ալման վէ Րուս խանէտանը իմիւրաթ օրիլէրի արասըն-տա օլան 'ալապսըն տաթմանէ օլտըղընը իմա էթմէքտէ տիր: Մէքէլիլ իթթիլիլաթընը սէլէ-սէ հէր նէ գատար պիր վաղըթտան պէրու մէվճուտ իսէ տէ, եաղընլարտա 'ալէնի պիր սուրէթաէ իլան օլուսմուլ օլուպ, պու տա-խի սուլըն պաղասը իչիւն գուլլէթլիլ պիր թէ'միւրաթ օլմուլ տըր: Մէքէլիլ իթթիլիլաթա

գարչը Բուսիա իւլէ Թրանսա արասընտա պիր
իթթիֆազ հուսուլինէ տա՛ր չա՛րալար գու-
հուր էթտի իսէ տէ, պու իքի տէվէթլէրին
մագսէտ ու մէպտէլէրի պիրի պիրլէրինքինտէն
օլ գատար ֆէրզլի տիր քի, անլէրին պիրլէչ-
մէսի գօլայ պիր իչ տէյիլ տիր:

Բուսիանըն քէնտի գօնչուլարըլէ պիր մու-
հարէպէյէ թուլթուլմասըն թէհտիտ էտէն մէս-
"էլէնին Պուլղարիսթան մէս"էլէսի օլտըղը պէ-
տիհի տիր էլէր պու մէս"էլէ ճիւմէ ֆըրգալարա
մագպուլ օլան պիր սուրէթտէ հալլ օլունաճագ
օլուր իսէ, մէքըլուր տէվէթլէր արասընտա
օլան մուհարէպէ թէհլիքէսի քիւլլէն տէֆ'
օլմուչ օլունաճագ տըր: Պուլ մէս"էլէ հէնուլ հալլ
օլունամալըլ տըր: էլէր պիր ատէմ պունտան
պիր գաչ աչ էվլէլ իլէրտէօլան դաղէթալարըն
Պուլղարիսթան մէս"էլէսինէ վէրտիքլէրի եւր
իլէ պու կիւնլէրտէ օլ մէս"էլէյէ վէրլէն եւրի
թաթպիզ էթսէ պէօլիւք պիր ֆէրզ միւշա-
հէտէ էտէճէք տիր: Սէնէնին իպթիտասընտա
Հէյ"էթ ի նիյապէթ թարաֆընտան ինթիսապ
օլունան հէյ"էթ ի մէպուսէ էվրօլմանըն
միւլթէլէրի տէվլէթլէրինի վիյարէթ էթտի-
լէր, վէ հէր նէ գատար հէր եւրտէ տա-
խի տօսթանէ պիր սուրէթտէ գապուլ օլուն-
ալար իսէ տէ, միւշաքիլաթըն հալլը իչիւն
գաթի պիր սուրէթտէ օլարագ փէք ազ
մու'ալէնէթ պուլա պիլտիլէր: Փագաթ Հէյ-
"էթ ի նիյապէթ մէմլէքէթին իտարէսինէ
գուվլէթլի պիր եօլտա տէվլամ էտիպ, տախի-
լէն ասալիչի մուհաֆազա, վէ խարիճէն հէր
քէսին ըրիլթինէ մաղհար օլտու: Վէ նիհա-
յէթ Օղոստոստա Բուսիանըն թէպէտտիւլ էթ-
մէզ օլան 'ատալթինտէն մէճպուրէն իսթի-
ֆա' էթմիչ օլան Փրէնս Ալէքսանտըն եւրի-
նէ կէչմէյէ եւնի պիր Փրէնսի իլղամ էլէտի-
լէր: Հէր նէ գատար Փրէնս Փէրտինանտ
հիչ պիր տէվլէթ թարաֆընտան ըսմէն թա-
նըլմամըլ իսէ տէ, միւշարիլէյն քէնտի մէվ-
գիլինէ թագլիլէթ վէրմէքտէ պուլընմըլ տըր:
Վէ Պուլղար գալմընըն 'ամէլի պիր թարգա
միւշարիլէյնէ մու'ալին վէ տէսթկիր օլմագ
իւղրէ իթթիֆագ էթտիքլէրինէ քիմսէ թա-
րաֆընտան չիւպնէ էտիլէմէզ: Շիմտի Պուլ-
ղարիսթան մէս"էլէսի հազգընտա նիսպէթէն
ազ չէյ տէնիլմէքտէ իսէ տէ, Բուսիա պու
մէս"էլէյի ունուլթամալըլ տըր: Վէ պու խու-
սուստա Ջարըն էֆքեարը նէ օլտըղընը քիմ-
սէ քէչֆ էտէմէզ: Պաղըլար Բուսիանըն ար-
թըզ պիր սէյիրճի հալիստէ տուրմագ մէս-
լէյինի թէպալիլ էտէրէք սէրթ պիր մէպէք
իթթիլսազ էտէճէյինի զանն էթմէքտէ տիր-
լէր: Վէ հաթթա ազ սօնկրա Բուսիա իլէ
Ավսթրիա արասընտա պիր մուհարէպէ գու-
հուրընտան գօրգուլմագտա տըր: Փագաթ
չու կէչէն իքի սէնէ զարֆընտա չօգ տէֆ'ա
մուհարէպէ գօրգուլարը զուհուր էտիպ, ազ
սօնկրա նապէտիտ օլտըղարը կիպի, իւմիտ
էտէրիզ քի, պու տէֆ'ա տախի էօյլէ օլա-
ճագ տըր:

Ջաթը Շահանէնին հիւքիւմէթինին ար-
ղուսը հէր քէս իլէ սուլի իւղրէ կէչինմէք օլ-
տըղընա հիչ պիր տիլիլմաթ չիւպնէ էթմէտի-
յինաէն, սուլի ու սալախիսուսընտա թիւր-
քիանըն թուլթարը մէպէքտէն պահա էթմէ-
յէ պիր լուղուլմ հօգ տըր:

ԵՆԵՆ ՄՕՐՄՕՆԼԱՐ

Էլիւէվմ չէհրիմիդտէ պուլընան իքի Մօրմօն
միսիօնէրէրտէն, պունտան պիր գաչ հաֆ-
թա էվլէլ Մօրմօնըզ հազգընտա օլան պէնտ-
լէրիմիլի փրօթէսթօ էտէն պիր պէնտ ախզ

էլէտիք: Անլէր' մէգնէպլէրի վէ մէգնէպլէ-
րինին միւ'էսսիսի հազգընտա օլան իթթի-
համարըմըզն փէք էսքի իթթիլարալ օլուլ
պունտա տէֆ'աթլէ ճէվապ վէրիմիչ օլտը-
ղընը իտալիա էթմէքլէ, քէնտիլէր'ալէյինտէ
օլան իթթիհամարը ճէրս էթմէք իչիւն
Միւլթէլէրի ի Ամէրիգանըն Արիգօնա էյա-
լէթինին մէպուսը Մր. Պինին Նէ- Եօրէ Հէ-
բալտա նէչը էթտիլարալ պիր պէնտի թա-
րաֆընտա կէօնտէրմիչ տիրլէր: Մր. Պին
իչպու պէնտտէ Մօրմօնարըն իչկիւղարըզ,
ախլազ վէ իսթիգամէթինտէն պահալէ անլէր
հազգընտա փէք եիւքսէք սիթալիլէ սէօյլէ-
միչ տիր: Մր. Պինին թէքմիլ պէնտիլի նէչը
էթմէյէ եւրիմիզ օլմատըղընտան, անըն հազ-
գընտա պու գատարընը զիքը էլէտիք:

Մր. Պինին չէհատէթինին գըլմէթի մա'լիւմ
տէյիլ տիր: Արիգօնա էյալէթինտէ պիր չօգ
Մօրմօնար օլտըղընտան, միւլթէլէր տիր քի,
միւլթալիլէն անլէրին ըլէյինի գաղանաճ էմէ-
լիլէ, եախօտ իլէրտէ օլան Մօրմօնար իլէ
թիճարէթէ պիր 'ալազալ օլտըղընտան, ան-
լէրին հիւնն ի թէվէճիւհիւնիւ իսթիհալ ի-
չիւն պէօյլէ պիր պէնտ եազմըլ տըր: Պաչ-
գալար տախի Մօրմօնար հազգընտա էյի չէ-
հատէթլէր վէրմիչ տիրլէր, ֆագաթ անլէր
իչիւն մէս"էլէնին գարանըզ ճիւլթինի սէթը
էտէրէք արալարընտա եալընըզ պիր գաչ
հաֆթա տուրան եօլուլար իւղրէրինէ էյի պիր
թէ"սիր պրագմագ գօլայ պիր չէյ տիր: Շիմ-
տի հէր քէս իչիւն Եուլթահա կիթմէք գօլայ
պիր չէյ օլտըղընտան, պիլլէրէնէ ատէմլէր հէր
սէնէ օրայը զիյարէթ էթմէքտէ տիրլէր, վէ
Մօրմօնըզ էյիճէ անկալընտըզն էհալի ան-
տէն օլ տէրէճէ զիյատէ իքրահ էթմէքտէ
տիրլէր, վէ պիլզէ 'ուսմուլի օլան պու էֆ-
քեար պիր գաչ ատէմլէրին չէհատէթինտէն
տահա գուվլէթլի տիր: Վէ պէնտ ի մալ-
սուլարըմըզտա Մօրմօնար հազգընտա զիքը
էթտիլիմիզ չէլէր տիրայէթ ու իսթիգամէթ-
լէրինէ վագըթ օլտըղընըզ զէվաթըն չէհատէ-
թի իւղրէրինէ միւ'էսսէս օլտըղը հալտէ, Մր.
Պին հազգընտա պիր մա'լիւմաթըմըզ հօգ տըր:

Պիլա չիւպնէ Մօրմօնար արասընտա քէն-
տի իթթիգատը մէգնէպլէրինտէն չօգ էյի օլան
ճիւտի վէ տօղրու Մօրմօնար վար տըր: Վէ
իթթիլալէն 'ուսմուլէն ալարագ էհալիլին տիլա-
ղը փէք օ գատար էտան տէյիլ տիր: Բիլա-
յէթէ կէօրէ, պու սօն վտըղթլարտա Մօր-
մօնըղը գապուլ էտէնլէրին սանքի եարընը
իսլէճ վէ Նօրվէճլի մուհաճիլէրտէն տիրլէր:
Ամէրիգալար զիքը օլունան մէմլէքէթլէր
էհալիսինտէն օլանլարըն Ամէրիգայա հիճրէթ
էթմէլէրինէ սէվինիլէր իսէ տէ, անլէրին
Մօրմօնըղը գապուլ էթմէսինի իսթմէմլէր:
Մօրմօնարտան չօղարընըն չախի թապիա-
թը հէր նէ տէ օլտա պու ուսուլ քէնտի ա-
լընտա ֆէնա վէ նամուսա մուղալիլ տիր:
Վէ գալիլէն ինանըրըզ քի Մօրմօն մէգնէպի
րու'էսսալընտան էքսէրի հիչ պիր չէյտէն չէ-
քիւմէզ գալմիլսիզ ատէմլէր իտիլէր:

Մօրմօն տօսթլարըմըզ պիլզէ թէպիլզ էթ-
տիլէրի թահրիթաթտա, «Ապրահամ, Ես-
գուպ, վէ տահա սա'ր մուգատտէն ատէմլէ-
րին տօղրուտան տօղրուլա Ալլահ թարաֆըն-
տան տէլալէթ օլունտըղարը վագըթ», պիր-
տէն զիյատէ գարըլար ալտըղարընը զիքը
էտէրէք, պիրտէն զիյատէ գարըլար ալմագ ու-
սուլընը թէպիլլէ էթմէյէ չալընըլար: Փա-
գաթ չիմտի պու մատտէտէն պահա էթմէյէ
վագըթըմըզ հօգ տըր: Ջիքը օլունան մուգատ-
տէն ատէմլէր էսիր տախի սաղալարըզ օլ վա-
ղըթ Ալլահըն միւսա'ատէ էլէտիլի սա'ր չէյ-
լէրի տախի իճրա էլէտիլէր քի, խրիսթի-

յանըղըն տահա իւսթիւն օլան գալմանին
չիմտի պու չէյլէրի հիւքմ էթմէքտէ տիրլէր:

ՋԵՆԵ ՔԻԹԼԵՆՍԻՍԻ 'ԻԼԼԵԹԻ

Ջէնէ քիթլէնմէսի 'իլլէթինէ թըպպ իսթիլ-
լանընտա կիւղազ թա'պիր օլունուր: Պա'զէն
'իլլէթտէն միւլթէ"էսսի օլանլար եալընըզ եա-
խօտ պալընա չէնէնին 'աղալէթլէրի իսէլէր
տէ, 'ալ էլ 'ուսմուլ 'իլլէթին թէ"սիրի պուն-
լարա միւնհալըն գալմայըպ, չօգ տէֆ'ա վիւ-
ճուտըն 'աղալէթլէրինին գըսմը ա'ղամընա սի-
րայէթ էտէր: Պու 'իլլէթին չիտտէթլի նէվլի
էն տէհչէթլի 'իլլէթլէրտէն պիրի տիր: Ու-
յուլտըրըն մա'մուլար իլէ ույուլտըրըմա-
մըլ իսէ, ֆիքը 'ուսմուլէն սօնուսա գատար
սէլիմ վէ ֆէհիմ պիր հալտէ գալըր: 'իլլէթ
եիւղիւն միւղթարիպ վէ պուրուլըզ պիր ման-
գարըլէ պալար: Պիր գաչ սա'աթտան չէնէ-
լէրին, պօյնու, արգանըն վէ կէօքսիւն 'ա-
ղալէթլէրի սէրթլէչիլլէր, վէ պու սէրթլիք էն
նիհայէ էլլէրէ վէ ալաղարա տա սիրայէթ է-
տէր: Մէքըլուր սէրթլիք, եա'նի էյիլմէմլէր
հալէթի տա'իմի օլուլ, պա'զէն օլ գատար
չիտտէթլի օլուր քի, վիւճուտ 'ատէթա պիր
տէնէք կիպի եօգտըն գալտըրըլա պիլլի, եա-
խօտ վիւճուտ պաչ եա ալազ իւղրէրինտէ տուր-
տըրըլա պիլլի: Կեահտա պիր պիր գաչ սանիլլէ
եա պիր գաչ տաղիզէ սիւրէն թէչէնիւն, եա'
նի սինիլ չէքիլմէլէրի վուգու' պուլուր: 'իլ-
լէթին ասըլ մէրքէզի 'ասապէլէրտէ օլտըղըն-
տան, խաֆիֆ պիր չամաթա, պիր լէմա եա-
խօտ պիր նէֆէս իլէ պիլէ պիր սինիլ չէքիլ-
մէսի իլէրի կէլէ պիլլի:

Էքսէրիլլէ թէնէֆֆիւս 'աղալէթլէրի միւ-
լթէ"էսսի օլտըղարընտան, նէֆէս ալապ վէր-
մէ զայէթլէ զօրալըր, վէ չօգ տէֆ'ա կէօքս
'ատէթա պիր վիտա իչինտէ կիպի թուլթուլ-
տըղընտան, պիր վագըթ իչիւն թէնէֆֆիւս
մուհալ գալիլինտէն պիր չէյ օլուր: Վիւճուտ
տղըլ, ույուլտըղըզ վէ պէսլէնմէմլէքտէն գա-
թէն թագաթ ու մէճալտան գալմըլ օլտըղը
ճիւլթլէ, պու կիպի թէնէֆֆիւս կիւճիւլէր-
ի չօգ տէֆ'ա էօլիւմիւ մուճիպ օլուրար:
էյեր խասթա 'իլլէթէ թուլթուլտընտան օն
իքի կիւն սօնկրայա տէք սաղ գալըրտա իֆա-
գաթ պուլմասը միւլթէմլէ իսէ տէ, մա'լիւմ
օլան հիչ պիր 'իլլաճ ույուլ կէթիւմէք, վէ
հիսսիլթը ույուլտընտան զիյատէ պիր
չէյ էթմէյէ գատիր տէյիլ տիր:

'իլլէթին սէպէպի նամա'լիւմ տիր: 'իլլէթ ի
մէքըլուրէ եարալարտան եախօտ եարալար ի-
լէ պիր կէօնէ 'ալազալ օլմայարագ նէչէթ
էտէ պիլլի: Սօնկրալիլէր, եա'նի եարալար ի-
լէ հիչ պիր կէօնէ 'ալազալ օլմայարալըն
էյի օլմասը էլլէպ իթթիլալթտան տըր: Եա-
րալար աղըր եա խաֆիֆ օլա պիլլի իսէ
տէ, էքսէր եարալար չէնէ քիթլէնմէսի 'իլ-
լէթինի մուճիպ օլմաղար: Իթթիլալ քի խու-
սուսի հիսսիլթը 'ասապիլլէ էսհալընտան օ-
լան քիմսէլէրտէ վէ տահա էյի անկալընտա-
մըլ ահվալ ու քէյֆիլթ թահթընտա վիւ-
ճուտտէ պիր զէհիլ հասըլ օլտըղընտան, եա-
լընըզ չիֆա իւմիտի վիւճուտ զէհիլի քէն-
տինտէն տէֆ' էտէնէտէք անը միւնէպպի
'իլաճլար, զըտա իլէ պէսլէմէ, վէ ույուլ վա-
սըթասըլլէ սաղ սաղալմագ տըր: Պիր չէ-
տիտ եարա վուգուլընտա, 'ալ էլ խուսուս
մանղուլի 'ասապիլլէ մէրքէլլէրինէ եազըն
պիր եւրտէ օլուրտա, եարա զայէթ իւլ զա-
յէ տիգգաթլէ թէտալի օլունմալը տըր: Վար-
չալար էյիճէ պիրլէչտիրիլմէլի, վէ խաֆիֆ
պիր համիլ թէնիլէ ինիլալը եախօտ 'իւ-
ֆիւնէթ տէֆ' էտէն էյի պիր 'իլաճ իլէ թէ-
միլ մուհաֆազա օլունմալը տըր:

ՄԷԲԹՈՒՊԼԱՐ

ՀԱՆԸ ՀԱԶԸՐ ՄԻՒՍՔԱԳՊԷԼ ԻԶԻՆՆ ՄԷՍՈՒԼ ՏԵՐ
(Աւետարանական Ծովային Ռեզերվուհի Կոմիտէ)
ժէ օգոստ

ՇՈՒՂՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

Բուսի Գեղարքեր 19, վե Աւարքանկա Գեղարքեր 31 1887

ԷԿՐՈՓԱՆԵՆ ԱՇԿԱԼ Ը ՇԱՋՐԵՍԻ

Մուհարթեպէ թէվաթուրէրինն վէխամէթի Դեկ. 18, վէ 19 տա վիէննա պորսաւննա կէօրիւնն գորգու վէ թէլաշտան անկալը մաղտա տըր: Թաշա մուսպիրինն պէյաննա կէօրէ, պու թէլաշ 200 միլիօն ֆիօրին եախօտ 16 միլիօն Խնկիլ լիւրաւ գաւառ գարաւը մու- ճիպ օլմուշ, վէ Ա.վաթրիանն հիւքիւմէթ ֆօն- տօլարը երեւոյթ 8 տիւլիւնէր Պէրլինտէն ֆօն- տօ սաթուն տլմոգ իչիւն վէրլիւն պէօլիւք սը- փարըլար Պէրլինտէն ասպիլին պազաւննա տա՛ր զիյատէ իթիմատ օլունտըլնա պիր իսպաթ օլարադ, վիէննա պորսաւննա պիր տէրէճէ թէսքին էտիւմէսինն սէպէպ օլմուշ տըր: Ա.վաթրիա Հիւքիւմէթի հէրնէ գաւառ հալը հաղըրը վէխամէթինն հիսս էթմէքտէ իսէ տէ, քէնտի ինթիլաթեաւանն օլան մէս- լէյինն տէվամ էթմէքտէ տիր: Մաճարիսթա- նն պաշ վէքիլի Մ. Թիյա կէչէն հաթթա վիէննայա կիտիպ պիր գաշ տէֆա Գօնթ Գաւաթի վէ սա՛րիլէր իլէ կէօրիւնտիւքտէն սօնկրա, հաթթանն սօնկրընտա ֆէլթայա յալտէթ էթմիշ տիր: Հարպիյէ նէգարէթինն ետտինտէ իսթիւքեամաթն ինչաւը, վէ էս- լինա ինթիւրաւ իչիւն ֆաղա օլարադ 52 միլիօն ֆիօրին պուլընտըլնտան, մէճիս ի մէպուսանն չաղըրը մաճարա գարաւ վէրիւ- միշ տիր: Շիմտիլիք իչպու մէպաղըն եալը- նը 10 միլիօն սարֆ էտիւմէք տիր:

Ա.վաթրիանն քէնտի թէտարիքեաթընտա թա՛ճիլ էթմէսի իչիւն Բուսիանն հուտուտ տա օլան թէտարիքեաթըն Ալմանիլմէմի զաղէթալարը միւպալաղալը կէօթէթտիք- լէրի զանն օլունմաղաւ տըր: Բիւլայէթէ կէօրէ, պու թէսալվուր ֆարիստէ օլ տէրէ- ճէ յուսուլի պիր սուրէթտէ գաղալ օլուն- մըլ տըր քի, Ֆրանսըլ տիլիօմաթլար իչպու կէնի մուհարէպէ չա՛րալարըն էնէմիլիէթ վէրմէմիշ տիրէր: Մուհարէպէ վաղթընտա Ալման օրտուսընա եարրմ միլիօն յաքէր իւ- լալէ օլունա պիլի պիր թարգաւ րէտիֆ յա- քէրինն Հիւքիւմէթ թարաֆընտան թէքիլի էտիլէն կէնի թէքիլաթընա Բալիսթալտա վէք աղ մուսալէֆէթ էտիլմիշ տիր:

Բուսիանն Հարպիյէ նէգարէթինն միւ- րէվիլի ի քիքեալը օլան էնէպէր Բէ- նաւ զաղէթանն Բուսիանն Լէհիսթանտա յա- քէր ճէմ էթմէսինն Բուսիայա հիւճուլ էթ- մէք մաղսէտիլէ Ալմանիա վէ Ա.վաթրիանն թէտարիքեաթը յաքէրիյէսիլէ թէպրիյէ էթ- մէյէ զաղըլմաղընա կէրէք ֆաշ վէ կէրէք Գ- լէնէ կաշէ ճէվապար վէրմիշ տիրէր Պու զու- ղէթալար, Բուսիանն հուտուտ պօյունտա պուլըննա յաքէրինն Ալմանիա վէ Ա.վաթրիա- նն պիրիլքտէ օլարադ հուտուտ պօյունտա օլան յաքէրէրինտէն իւշ ալայ զիյատէ օլտըլըն պէյան էյլէմիշ տիրէր: վէ պէօլէճէ էնէպէր զաղէթաւըն վէրտիլի հիսապըն եանկըլը օլ- տըլը թէպէյիւն էթմիշ տիր: Թաշա վիէննա մուսպիրի շէհրի մէղքիւրտէ օլան պու էֆ- քեալըն կիւնտէն կիւնէ թէգալիւտ էթմէք- տէ օլտըլըն, ետնի Ալմանիա վէ Ա.վաթրիա իչիւն էն էյլ մէպէք Բուսիայա պիր իւլթի- մաթիւմ կէօնտէրիպ, միւսաթա պիր ճէվապ վէրիլմէտիլի թաղալիտէ տէրհալ Բուսիայա հիւճուլ էթմէք օլտըլըն պէյան էյլէմէքտէ տիրէր: Մուսպիրի միւսաթիւն, «Բուսիա քէնտի զօնշուրընն միւրիւլիլէթինն թէս- լիւմ օլմուշ տըր: շէօյլէքի, անլէրի իղղապ էթտիլքտէ հէր հալտէ էղիլէճէք տիր» տէ- մէքտէ տիր: Պիլիւմ զաննըլմաղ գուլվէ ի

յաքէրիյէ խուտուսընտա պէյանն էֆքեալ էտէ պիլէն ասապը մա՛րիւմաթ պու էֆ- քեալա շէրիք տէյիլ տիրէր Պուստան մա՛տա, պու մէվաթմէ միւթթէֆիդ տէվլէթլէրին, Բուսիա գար հէմ տէ Բուսիա օրտուլարըլէ օղ- րաշմաղա պաշլայաճաղարը ինթիմալ տէյիլ տիր: էյէր Ալմանիա վէ Ա.վաթրիա ֆրէնս ֆէր- տինանտը թէրք էթմէք իսթէրլէր իսէ, մուվադ- զաթէն, թէտարիքեաթը յաքէրիյէսիլէթէք- տիլմէսի իլաթար օլունմաղաւ տըր: Ֆաղաթ թաշա միւլքիւլաթըն ֆրէնս ֆէրտինանտըն Պու- զարիսթանտան թէպիտինտէ օլմաղըլըն, վէ էյէր միւլարիլէյին թարաղըլէ միւլքիւլաթ տէֆ Օլապիլիս իտի, էվրօֆա տէվլէթլէրինն պու շէյի տէրհալ իճրա էտէճէքլէրինն պէյանն, տըլ միւլքիւլաթըն, կէրէք ճիւմէ տէվլէթ- լէրէ վէ կէրէք Պուլարալարա մաղալու օլան պիր ֆրէնս ինթիլաթընտա օլտըլըն իչար էյլէմիշ տիր: Պէօյլէ պիր ֆրէնս պուլընմա- տըլմա ֆրէնս ֆէրտինանտըն Պուլարալա- թանտան չըգարըլմաղընտան պիր ֆա՛րիտէ հաւըլ օլմաղ: Բուսիանն իրատէթլինն իճրա էթմէյէ հաղըր օլմայան պիր ֆրէնս Բուսիա- յա մաղալու օլունմաղալը կիպի, պէօյլէ պիր ֆրէնսի Ա.վաթրիա թաղալի էտէմէյէճէք, հէմ տէ Պուլարալար էօյլէ պիր ասէմի ինթիլապ էթմէյէճէք տիրէր:

Պուստան մա՛տա, վիէննանն Թաշալա զա- ղէթալը, էյէր ֆրէնս Պիլմարդ, ֆրէնս ֆէր- տինանտը թէրք էթմէք արղուսընտա պուլու- նըր իսէ, թամմ պու սէպէպլէ Ջար հաղրէթ- լէրի ֆրէնս ֆէրտինանտը հիմայէ էտէճէք տէ- յիւ պէյանն էֆքեալ էթմէքտէ տիր:

Թաշա քէլիտէ օլուննա պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Ա.վաթրիանն Թունա վաթիօր չիքէ- թի, քէնտինն յա՛րա օլան պիլ ճիւմէ վա- լիօրար իլէ գուլուտաթըն Ա.վաթրիա իման- լարընա ճէմ էտիլմէսինն էմր էթմիշ տիր: Ինթիմալէն պու թէտարիք եաղընտարտա պիր մուհարէպէ գուհուրը գորգուսընտա տէյիլ, անճաղ չալէտ իլք պաճարտա մուհարէպէ գուհուր էտէրտէ Թունանն սօնմաղ սէպէ- պիլէ Թունանն աչաղը թարաֆլարընտա գաղմըլ օլան վաթիօրար Բուսիանն էլինէ կէ- չէր գորգուսընտա համլ օլունմաղաւ տըր:

Մ. տը կիլէրսին միւրէվիլի ի էֆքեալը օ- լուպ Պրուսէյէթ թապ օլուննա Նօր նաւ զա- ղէթա, Բուսիանն մաղսէտի սուլճուլանէ օլուպ, թէտարիքեաթը յաքէրիյէսիլ սաթէճէ թէտաֆիլի օլտըլըն, վէ սուլճըն պազալը իչիւն Բուսիանն էլտէն կէլէն հէր չարէյի գուլանաճաղըն, պու ճիւմէ իլէ պէրապէր հէր ճինս թէարրուղաթա գարը մուգալէմէթ էտէ պիլմէք իչիւն հաղըր օլաճաղըն պէյան էյլէմիշ տիր: Պու սօն իպարէ Բուսիայա քէնտի թէտարիքեաթը յաքէրիյէսիլ իլէրի կէօթիւրմէյէ մէ՛ղունիլէթ վէրտիլնտէն, իլք իպարէլէրին էնէմիլիէթինն զիյատէսիլէ թաղիլ էտէր:

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Գրալ Միլան հաղրէթլէրի մէճիլի մէպու- սան թարաֆընտան թա՛ւին օլուննա պիր հէյէթ ի մէպուսէյի հուղուրընա գաղալ էթտիլի սըրաւա շէօյլէ սէօյլէմիշ տիր:

Ալէմի սիյասիլէյի գոյա պուլուլթար գաթի- լալըլ օլուպ, էվրօֆայը տէնէթլի պիր մու- հարէպէ թէհտիտ էթմէքտէ տիր: Պու վա- ղըթա Ալմանիա վէ Սալլար եիւլ եիւլէ գարըլ պուլընմաղաւ տըրար: Պէօյլէ պիր ղէմանտա պիլիմ նէ մէպէք թուլթաճաղըլմը մէսէլէսի հէր անտէ մէյատանա կէլէ պիլիւր: Պունա ճէվապ վէրմէք պիլիմ իչիւն գուլայ

տըր: պիլք քէնտի մէնաֆիլի միլիլէմիլի վի- ղայէ էթմէքլէ, Սըրպիանն էֆքեալը միւ- լիլէսինն Սալլ էֆքեալը միլիլէսինն գարըլ- տըրմաղա իչիւն հէր չարէյի գուլանալը իլք:

Ուղուկ պիր միւպալէնէ իչիւնտէ Մ. Բիւ- թիլ Սըրպիա իլէ Պուլարալիսթանն յաղա ի տօթմանէ վէ յաղա ի թիւճարիլէսինտէն պաճա էթմիշ, վէ տէվլէթէն արաւընտա օ- լան չըմէնտըլէր մուգալէլէսի Սըրպիա Սըրպիլիանտը թարաֆընտան թաղալի օլուն- միւլ տըր:

Մօսկուա տար էլ ֆինոննտան պաշլա- յարադ, Բուսիանն պիր գաշ տար էլ ֆինոն- լարընտա էվիլի գարըլըլըլար գուհուր էթ- միշ տիր: Մօսկուանն փօլիս նաղըրը շէհր ի մէղքիւր տար էլ ֆինոննտա իճրա տլմադ- տա օլան ֆաղիլ թալէպէլէրինն քէնտի րէ- ֆիլլէրի իչիւնտէ ճաղալըլ մէ՛մուրիլէթինն իճրա էթմէլէրինն էմր էթմիշ օլտըլընտան, նաղըրը միւլարիլէյի չալիլտէր թարաֆըն- տան տէօյիլիւպ թաճիլ էտիլմիշ տիր: Պու մուսալէլէրինն նէթիճէսինտէն օլարադ Օտէնա, ֆիլէֆ, իյարքօֆ վէ ֆաղան տար էլ ֆինոն- լարը գաթալըլմըլար Բիւլայէթէ կէօրէ, պու գարըլըլըլար նիլիլիսթ էֆքեալընա մէպ- նի օլմայըպ, տաճա աղաւ պիր ուսուլը իտա- րէ մաթլուպ էտէն պիր էֆքեալա մէպիլ իմիշ:

Մ. Ֆէրրիլի գաթլ էթմէյէ թէճըլպէ է- տէն Օպէրլին տիվանէ օլուպ, իւղէրինն էն- մէ էնմիշ, վէ պիր թիմարիանէն նաղ էտիլ- միշ տիր:

Ֆրանսա յաքէրիլէսինտէն պիրի նէվի- ճաւ օլան թիւֆէնքլէրտէն պիրինն անա մալսուտ օլան գարթուլ իլէ էվլէլա Ալման վէ պա՛տէնու Իթալիա հիւքիւմէթինն սաթ- մաղա չալըլտըլը իթիլիսանըլէ եաղընտարտա Նիստէ-տէրտէսթ էտիլմիշ տիր: Զիքր օլու- նան յաքէր քէնտի թէքիլիլէն պու տէվ- լէթլէրինն հիւ պիրինտէն պիր ճէվապ ալա- մամըլ տըր: Մէրգուլըն պու իրթիքեալը փէտէրի թարաֆընտան Հիւքիւմէթէ պիլաթի- իլմիշ տիր: էյէր պու իթիլիսան տօղրու իսէ անըն ճէգաւը էօլիւմ տիր:

Ալման վէլիլի յաճընն ա՛նվալը սընհի- յէսի հաղըրնտա ալընան սօն րէտիլ խապէր- լէր էօյլէ պիր իսթիլլա՛ն իլէ իլպար էտիլ- միշ տիր քի, անլէրին տըլ մա՛նաւըն անիլ- լամաղ կիւճ տիր: Դալիլ րէտիլ օլան խապէրլէր զիյատէ ճէսարէթ պաթիշ տըրար: Զուհուր էտէն սօն չիւ պէօյիւմէմիշ տիր: Միւլարիլէյին իլլէթինն եէյիլիլ իլլէթի օլտըլընա տա՛ր ա- թըպալանն վէրտիլի էֆքեալըն սընհիլինն չիւպէ օլունմաղաւ տըր: Ֆաղաթ պունըն փէք աղ չիւպէ գալտըրը օլտըլընտան գօր- գուլմաղաւ տըր: ֆրէնս քէնտիլ քէյիլի օ- լուպ Պատէն միլլէթ մէճիլիլինն ինթիլաթը հիսապալընտա օլան պէյանաթընա ճէվա- պըն, քէնտի հալընն էյիլէմէքտէ օլտը- ղընա իսթիլնտէն մէմէքթիլինն վաղիֆէ- սինն իճրաւընա միւսա՛տէսի օլաճաղընա տա՛ր իւմիտ պէյան էյլէմիշ տիր:

Լօրտ Բանտօլֆ Ջըրիլ Սէն ֆէթրապուրկ- տա պիր գաշ հաթթա տուրմաղ իչիւն շէհր ի մէղքիւրէն յաղիմէթ էյլէմիշ իսէ տէ, պու զի- յարէթինն սիյասիլ պիր մաղսէտէ մէպիլ օլ- մաղըլըն պէյան էյլէմիշ տիր: Միւլարիլէյի էնա ի րաճա ֆրէնս Պիլմարդ իլէ կէօրիւշ- միւլ տիր:

Լօնտրաւտան քէլիտէ օլուննա պիր թէ- լէկրաֆ, Մաղըրպ իլլէրինն թէսիլիլէսի պա- պընտա յաղա էտիլէճէք օլան գօնֆէրանսըն Յունիլարըն իպթիտալարընտա Մաթիտաթ իճթիւմա՛ էտէճէլինն ինթիմալ օլտըլըն իլա- պար էթմէքտէ տիր:

1887 ՄԵՆԵՍԻ ԱԻԵՏԱՐԵՐԻՆԻՆ ՖԻԶՐԻՍԹԻ	
«Աթայըմ մը»	337
Ալասգա	108
Ալլաս-Լօրէն	315
Ալէքսանտրըն փէտէրի	354
Ալթուն	324
Ալթուն դանունա իթա'աթ էթմէնին	
պէրէքէթի	226
Ալթուն վէ տիյանէթ 298, 306, 314, 322, 330	
Ալիլէր վէ ուղուն 'էօմր	380
Ալլահա խըտմէթ էթմէք 'աղլա մուվաֆըդ	
աւր	201, 210
Ալլահն թէնէզզիւլ էլլէմէսի	177
Ալլահն խուսուսի հըֆը ու հիմայէսի	321
Ալլահն նազարը մուճիպի էմնիյէթ տիր	73
Ալլահը պուլտըղըմը մահալ	345
Ալլահ «Փէտէրիմիզ»	9
Ալմանիատա ըէգապէթի սիյասիյէ	51
Ալիւագսըզ պիր կէնճին քէնտի նէֆսինէ	
էթտիլի զարար	283
'Աճա'իպ պիր իշ	371
'Աճա'իպ պիր թէճըրիւպէ	195
'Աճիպ պիր 'արղուհալ	28
'Աճիպ պիր հիքհայէ	349
'Աճիպ օրղանո	188
Այազ իզլէրի	33
Անատօլիա Գօլէճ	165
Անը իգնա' էլլէ	409
Անըն քէլամը	289
Անլէրին իւք թա'լիմի	121
'Աշա ի րուպպանիյէ մէզէպտաշարընտան	
մա'տասըլէ իշթիրաք էթմէմէք	361
Աշը	36
Ասիատա Րուսիա վէ Ինկիլթէրրա 67, 75, 83	
'Ասը հաղըրըն թէտարիքիտթը 'աս-	
քէրիյէսի վէ անլէրին տէֆ'ի չա-	
րէսի	171
Ատա թալշտըն պէլասը	412
'Ատալէթ վէ մէրհամէթ	1
Արը պէսլէմէք	364
Աւետարեիր 1888 սէնէսի իշիւն	347
'Աֆվ էթմէք նէ' տիր	114
'Աֆվըղը նա'սըլ զոյպ էթտի	129
Աֆրիզա շէհիալէրինին գանը վէ պու-	
գանըն սէմէրէսի	74, 82
Գազազար	131
Գալ'ա տիւլարը իւզէրինտէ	153
Գալիֆօրնիատա վազի' Լօս Անկլէզտէ	
տէվէ գուշարը	132
Գանատատա Պահրը մուհիթի քէպիր	
շըմէնտըֆէրի	84
Գասըրզա	162
Գաւգաս պէլտէսինին գափուսը	197
Գատընլարըն իթիտալը 'իշրէթ շիրքէթի	315
Գատիմ Գաթօլիքէր	363
Գարընճա հէյէն, վէ պոհրը նամ գուշ	292
Գարընճալարըն իտրաքը	67
Գափլան	99
Գութպը ճէնուպիյէ սէյաանաթը ճէտիտէ	387
Գուրունը միւթէվասըթատա զարիպ	
տա'վալար	412
Գօլթուզ տէյնէյինի ալմագ	193
Գօնղօ մէմլէքէթի միւսթագիլէսի	100
Գօրէատա թէրազզըյաթ	43
Գօրէատա մաթէմ էթմէք	27
Եալան հիշ պիր վէճիլէ տօղրու տէյիլ տիր	385
«Եալընըզ անը ետփամմա»	185
Եալընըզ պիր տէֆ'ա	249
Եէլ աղըրսընա միւսպթէլա օլանլար նա՛-	
սըլ էլիլիսէ կիյմէլի	179
Եէհուտիլէրին Իսիանիայա 'ալտէթի	283
Եէհուտիլէրին հէր հէրտէ պուլունմալարը	355
Եէնիճէյէ պիր գիյարէթ	124
Եինէ Մօրմօնլար	419

Երևզէն պաղչէլէր վէ թարլալար	179
Երևզէ վառըթառըլա	417
Եռւկանտա	307
Եռւկանտա գըրզընը	49
Եսթերին շէճա'աթը	353
Զէօհէ, Կա'նի սապահ եըլտըզը	355
Էլէքթրիք վառըթառըլէ Էօլլւլէրի մա' - տէնլէ գալլամագ	323
«Էնէմօ օլան խոռոտաթ»	186
Էփին փաշա նահիյէսի	267
Էյի պիր թէճըրիպէ	353
«Էյ Սիօն, ույան, գոլվէթինի կիյին»	10
Էնտիշէ Էտէն խըրսթիյանլար	33
Էշէք սիւտիւնիւն թա'ամ հալինտէ գոլ - լանըլմասը	179
Էվտէ խաթթայա պագմաղա տա'իր պա'զը պէյանաթ	379
Էվրօփա էրպապը ումուըրը	202
«Էրմէնի գաղէթալարը վէ Էրմէնի Ֆիքըրի»	90
Էօլլւմէ ասուտէ պիր գուլլիլէ պագմագ	401
Ըշըզը Կօգարը թութ	377
Թա'ամ	404
Թագլա նէզաքէթէ մէտար տըր	266
Թաթըր սէօզլէր	10
Թա'լիմ ու թէրպիյէնին մասրաֆը	100
Թապի'աթ պիր մուսալլիմի քէպիր տիր	52
Թէ'ատտի էթմէք նէ՞ իգրար էլլէմէք տիր	154
Թէզքեար թաշը տիքմէք	146
Թէմիզլիք	250
Թէմիզ օլմայան սու	405
Թէնասիւպտէն շաշմա	106
Թէվպէ	57
Թէփրէնէճէք թագաթը գալմատը	145
«Թ վէ Ի»	313
Թիմասլար	91
Թիֆօթիտի հիւմմա	308
Թուզ Կէմէլի՞ մի Կէմէմէլի մի	299
Ի'անէ	286
Իթա'աթ թա'լիմ էլլէ	273
«Իթա'աթսըզ պէշէր»	2
Իթալիա 'ասքէրլէրի	291
Իթալիա Պաշ վէքիլի	371
Ի'լան 6, 38, 126, 158, 182, 214, 230, 246, 270, 342, 350, 358, 406	
Ի'լանաթ 142, 262, 374, 390, 398, 414, 420	
'Իլէլի սարիէնին մէն՝ ու տէֆի	196
'Իլմի թըպպըն միւսթագպէլի	316
'Իլմ վէ տէհըրիք	129
Իիթար 14, 62, 78, 94, 110, 142, 150,	318
Իիթարը տինլիլէ	377
Իման իլէ պագմագ	137
Իման իլէ օլան տու'ա	97
Ինթիպահը բուհանի հոսսուլի միւմքին տիր	26
Ինկիլթէրրանըն իլք խըրսթիյան շէ - հիտի	369
Ինկիլթէրրանըն միւսթէմիլքեաթը	323
Ինկիլթէրրանըն Շարգտա մէսլէք ի հա - զիզիտի	227
Ինկիլդ լիսանընըն միւսթագպէլի	172
Ինկիլդ քիլիսէսիլլէ պիրլէշմէք	362
Ինճիլի թա'իֆէլէրէ կէօթիւրմէյէ նէ՞ սէպէպ վար տըր	417
Ինսանա խըտմէթ էթմէք	98
Ինսանլարըն պօճա ֆէրզլէրի	348
Ինսան վէ հայլանաթը վաշիլլէ	204
Իշթիրաքը հիսս վէ 'ինայէթ	409
Իշթմէք իսթէտիլիմ շէլլէր	393
'Իպատէթքեար պիր 'ասքէրլին թէճըրիպէ օլունմասը	209
'Իպրէթամիլդ պիր Էօրնէք	73
'Իպրէթ իլէ վա'զ էթմէք	345

Իսպրէթինն գուժվէթի	25
Իսթանպուլտա Կէնճէրլին իրիսթիյան	
Իթթիհատունն նիզամնամէսի	302
Իսթիրտահաթ	242
Իսհալա տա՛իր վոգըթլը իսթարլար	336
Իսփանիատա թէ՛ատտի	244
Լճուտրա ֆազիլէրինէ եարտըմ էթ-	
մէք	334
Խալը Էօնիւնտէ նա՛սըլ սէօյլէմէլի	66, 75
Խէլասըն «Գան ուսուլը»	321
Խըտմէթ ի իսթիյարիյէ	493
Խրիսթիյան թէճըրպէլէրինին սէմէ-	
րէսի	34
Խրիսթիյանլըզ դարըյա նէ՞ մէլզի՛ թա՛-	
եին էյլէմիշ տիր	438
Խրիսթիյանճա սա՛յ ու զայրէթէ նէ՞ սէ-	
պէպ վար տըր	469
Խրիսթիյան սա՛յ ու զայրէթինտէ խու-	
սուսի պիր մագսէտ	344
Կէլէճէք մուհարէպէ	423
«Կէլ, Բուհ իւլ Գուտս թէսէլլիճի»	48
Կէնճէրէ պիր տա՛վէթ	9
Կիրակի մէքթէպի խօճասը	257
Կիւնահ պերապէրինճէ մահզունիյէթ	
թաշըր	204
Հագիզի իթա՛աթ	65
Հագիզի տէվա	370
Հայաթ մուհաֆազա էթմէյի տէյ՛ը մի	44
Հայաթ քիթապը	249
Հայ օլան Քրիստոս	97
Հավայիա ատասընտա հարաքեաթ ը արզ	
վէ աթէշ ֆիշան տաղլարը	277
Հավայաննն գահրէման գոտընը Գա-	
փիօլանի	275
Հավատիս ի շէթթա 43, 21, 29, 53, 69,	
77, 117, 124, 149, 228, 237, 308,	
325, 349, 357	
Հարէքէթ ի արզ վէ սա՛իր զէլզէլէր	35
Հէյպէլէր ըրվայէթի	474
Հէր իսմոէն ա՛լա օլան իսմ	265
Հէր շէյ 'ինայէթտէն տիր	73
Հըֆըզ սըհէլէթ գանուկարը	242
Հիմալայատա պիր այը ա՛վը	456
Հիսսիյաթա պէքլէմէք	284
Հայպ օլան պուլընտը	297
Հաչինա սէրայը	227
Հարիպ, տէօն,	362
Ժանը թահրիք էտէն տովուլ	480
Ժափօնտա թէրազգըյաթ ը էտէպիյէ	28
Ժափօնտա թէրազգի	445
Ժափօնտան պիր տէրս	274
Ժէյմա Պրէյնարտ Թէյլըր	364
Ժէնէրալ Կրանթ վէ շէրապ քեասէսի	244
Ժէնէրալ Պուլանժէ	445
Ժինսին հավվասա թէ՛սիլի	253
Ժիտտի իշճի սըտգ իլէ ինանան տըր	282
Մալթա ճէղիւրէսի	92
Մանթար	43
«Մա՛սուվարըն վէ սիւտ էմէնլէրին	
աղզընտան»	84
Մատակասդարտա միսիօնէրլէրին մու-	
վաֆֆազիյէթի	249
Մատակասդարտա քիլիսէ թախսիսի	439
Մարիամ Տէյնին Քիթապը Մուգաս-	
տէսի	486
Մաքինաննն ասար ը ճէլիլէսի	42
Մաքս Ատամսըն իիսթիրա՛ը	456
Մէզհէպէթ թէպտիլաթա թէշվիք	84
Մէլիլին սէսի	244
Մէմալիք ի էճնէպիյէտէ թա՛լիմ օլունան	
ձափօնուլար	487
Մէսէրրէթին սըրըրը	385
Մէսքիւն ալէմէր	404
Մէվթտէն սօնկրա	389

Մէլիսիմի պահարձն հիւանի լէթաֆէ- թի 153, 164	Մօրմօնլար 338, 346, 353	Սինեօր Գոսթէլար 52
Մէրճան առասը 35	Մօրմօնլարն մէզէպի 220	Սիւրիատա թէրաղղըյաթ 83
Մէրքէզի թիւրքիա Գօլէճինին օն պի- րինճի սէնէվի բափօրթընտան 421	«Յիսուսա կէլ» 17	Սիւքինէթ գուլլէրի 148
միւսթէսրաճ 341	Յիսուս քէմալլիյէթ տիր 146	Սու գապիլէսինին զըրմըզը կէօմէք նամ րէթիսի 284
Մէքթէպ զիյնէթլէրի 229	Նապլ հազըրնտա էօյրէն 13	Սօղուգ ալմագ 148
Մէքթուպ 338	Նամըլ հաշամալը իզ 284	Սօղուգ ալմաղը մէնէթմէնին ուսուլու 423
Սմասիատան 165	Նէպաթ մուհաճիլլէր 225	Վաիլի օլմայան ճէմա'աթլար 162
Սմէրիգատան 190, 334, 349, 350, 405	Շաղգ օլունմըլ Քիթապը Մուղատտէս 57	Վաիլլէր իչինն հէրէյէ պաղմալը իզ 90
Սնթապատան 30, 78, 86, 102, 157, 230, 254, 301, 310, 333, 414	Շարքի էլրօփանըն սիյասիյունը 3, 11, 24	Վալիտէյնին «Խայր» ալմէսի 410
Ստանատան 174, 198, 222, 246, 261, 342	Շարդտա հայաթը ճէտիտէ 290	Վալիտէյն իչինն 329
Սֆիյօն Գարա հիսարտան 414	Շէմմասըն սէօղիւ 137	Վաշիլլէրին Քիթըլլէրի 244
Գալ'ա ի Սուլթանիյէտէն 14, 86, 117	Ուզուն տու'ալար 388	Տահա էյիսինի հափ 145
Գայսէրիյէտէն 14, 22, 54, 69, 110, 270, 341, 381	'Ումումի պիր մարազ 419	Տանիմարգա քիլիսէլէրի 147
Գասթէմօնիտէն 70, 85, 94, 366	Չէնէ քիթլէնմէսի 'իլլէթի 4	Տէնէթէ կիրիթթար օլմուշ պիր չայըր գուշու 105
Գըր չէհիրտէն 309, 397	Չին մէզէպլէրի 172	Տէվամըզը 217
Գօնեատան 237, 414	Չին, ույզու վէ ույանըզլըզ 203	Տէրհալ թէվպէ 218, 225
Ենիճէտէն 181	Չիքթէնին պէյանը 292	Տիլլէր 140
Եօղուն Օլուգտան 54, 62	Չօնուզլարը մուհաֆազա էտինիզ 59	«Տու'ա էտէն պիրի եօդ մը» 329
Չէյթունտան 285	Չօնուզլար թա'լիմի 209	Տու'այա ճէվաղ 105
Էնգարէտէն 141	Չօնուզլարն էօլիմիւ 289	Տօսթ կիլի գապուլ օլունան շէյթան թէվլիյէ էֆէնտի օլուր 258
Էրզրումտան 37	Պաթաղըզ գուրութմագ իչինն չայանը տիգգաթ պիր թէշէպլիւս 180	Բապպանի տու'այը պիլլը մի սին 233
Թալաստան 43	Պահը մուհիթ ի քէպիր Քաճի'էսի 372	Բու'յա 'ալէմի 60
Թարսուտան 213, 214, 374, 382, 398, 420	Պահը Սիյան վէ Մարմարա 276	Բուսիայա պիր 'աթֆը նազար 259
Թէպրիլտէն 126	Պաշա պիր պապ 1	Բուսիանըն գուլլէթի 107
Իզմիրտէն 46, 118	«Պէնի ինտա էլլէ» 114	Բուսիատա խրիսթիյանըզըն տօղուզ Երզրունիւ եէվմի սէնէվիսի 395, 403, 411
Ինէպօլիտէն 134	«Պէնի սէվէր մի սին» 49	Փալէսթինին էլլի սէնէ էվլէթի հալը վէ շիմտիթի հալը 267
Իսթանպօլտան 125, 149, 174, 206, 246, 269, 278, 294, 317, 325, 373, 420	«Պէնի նէրէտէ օլաճաղըմ» 257	Փարակուէյ 307
Կէեօրտէստէն 6	Պէրլէմէք վէ իման էթմէք 281	Փարիլլին թէշիլլէթի հալի 35
Կէմէրէքտէն 22	Պիթանիա էյալէթ մէճլիսի 205, 213	«Փէք ուճուզ» 263
Հիւանի Մանսուրտան 6	Պիթարաֆլըզ 65	Փիշտար թապուրը 49
Մար'աշտան 110, 158, 182, 262, 278, 286, 294, 318, 358, 366, 389, 405	Պիր 'անա ճէտիտ 41	Փուս 252
Մէրզիթունտան 93, 270	Պիր առէմին թէրքիպինտէ պուլընան 'անասըր 92	Քեամիլ վէ նիհայէթսիզ օլանա արզու էթմէք 305
Միլալըճտան 126	Պիր արազի շիքէթի վազը'ասը 251	Քեապուսա տա'իր չայանը տիգգաթ խուսուլար 411
Մուրատչայտան 190	Պիր գար երզընընտա թութուլմուշ 228	Քէօփէք պալըզլարը 300
Նիյաէտէն 150	Պիր գափլան իլէ օյնամագ 331	Քիթապը Մուղատտէս սուլ'էտիճի տիր 393
Պաղչէճիքտէն 234	Պիր երլարըլը թարթմանըն թարզ ու ուսուլը 108	Քիթապը Մուղատտէստէ գարըյա նէ' մէվլի' վէրլիմիշ տիր 130
Պանտըրմատան 198	Պիր ինթիպանը ըրուհանինին պիտայէթի 401	Քիթապը Մուղատտէսին միլթալ'ասը իչինն պա'ղը միլթիտ ուսուլար 178
Պէյրութտան 181, 190	Պիր կէրտանըզ հիքեպլէսի 20, 26	Քիթապը Մուղատտէս հազըրնտա չէհատէթ 17
Պէրլինտէն 134	Պիր մէքթուպա ճէվապ 62	Քիթապը Մուղատտէս վէ գայալար 217
Պրուսատան 173	Պիր մէքթուպ վէ ճէվապը 234	«Քիթապլարը թէթիլ էտինիզ» 89
Պօղաղլայանտան 230	Պիր չօնուզըն թէ'սիրի 273	Քիլիսինին գուլլէթլէնմէսինէ մէտար օլան խուսուսաթ 378, 386, 394, 402
Սանտուզլըտան 357	Պիր վափօրըն Աթլանթիզ Օղիանսունըն պիր տալըտընա չարիլըմասը 332	«Քիթէ իման էթտիյիմի պիլիլիմ» 233
Սիստէն 254, 326	Պիր տէնիլ հիքեպլէսի 115, 122	«Քիթէ տու'ասը» 369
Սիվաստան 206	Պիր տիվլօմաթըն խաթըրէլէրի 43	Քիւնարտ գուլլիանեաթը վափօրլարընա տա'իր պա'ղը իզանաթ 219
Սունկուրլուտան 238	1800 սէնէ ազտէմ Իսքէնաթլէրիյէտէ պիր մէնզարէ 241	Քիւլլէք չօնուզլար կիպի 41
Քէօթանհեատան 6	1870տէ Ֆրանսըզ օրտուսը 356	Քիւլլէ ի արզըն սէպաթ վէ մէթանէթի 260
Միլ'էսսիր պիր 'էօմի 161	Պուլաղը 'իլլէթլէրին նազիլլէրի 340	Քիւրտիսթանտա պէշարէթ 61, 77, 132
Միլթէնէվիլի'է 28, 36, 45, 60, 85, 92, 101, 108, 116, 133, 141, 157, 164, 173, 180, 189, 204, 212, 220, 245, 253, 261, 268, 277, 285, 293, 300, 317, 332, 340, 365, 372, 381, 396, 413	Պրազիլիա, էհալիսի, մէքեաթլիպի, վէ մէզէպլի 147	«Քիթէ մու'ասը» 105
Միլթէնիլտէ ի Ամէրիգատա գարըլար 325	Պօղոսըն թարիլի էն էյի թարիզ տիր 42	Օրայա պաամա 169
Միլսալէնա քէօփրիւսիւ 177	Սաթ'ը արլտան եէտի միլ Երէքսէքտէ պուլուլմագ 260	Ֆամիլիա միլքեալէմէսի 27
Միլսիլիլէր իչինն չայանը իմթիսալ պիր միսալ 58	«Սէմալի սէսի» իչիթմէտի 347	Ֆամիլիա նիզալ'արը 140
Միլֆիա պիր վաղը'ա 297	Սէյեան աղաճը 268	Ֆամիլիա տու'ասը 33, 305
Մուղաղլիտ հայլանլար 197	Սէյար խաթմախանէսի 243	Ֆրանգօ-Ալման հուսուտընտա գուհուր էտէն հատիսէ 339
Մուհապլէթ վէ մէվթ 194	Սէնէ պաղընտա թիլքեար 3	Ֆրանսատա խապիլթօնըն մաղարըրաթլարը 299
Մուհարէպէ վէ 'ամէլէ իւճրէթի 139	Սէնէ 1887 418	Ֆրէտէրիք Տըզլաս 76
Մուվաֆֆադ օլմայան տու'ա ճէմ'իւ- յէթլէրի 154	«Սէնի եօզլատըզընտա նէ' տէյէճէքսին» 89	
Մր. Կլատաթօն հազըրնտա պա'ղը մա'- լիւմաթ 68	Սէսիլ պիր խըտմէթ 178	
Մր. Մուտինին միւտալէմէթի 113	Սէվիլիլիլէրիլիլի նամըլ սէվմէլի իզ 161	
Մր. Սիլանի վէ թիփիու թիպ 236	Սէֆի' վէ աղչէսի 380	
Մօն Պլան տաղը իւզէրինտէ կէչիլիլէն իւչ կիւն 388	«Սընէթ պուլմագտա իմ» 25	
	Սիլանլինին սէրկիլլէշիլմէսի 140	
	Սիւամ վէ փայիթաթլը 203	
	Սինաղօղլարա տա'իր պա'ղը էֆքեարը վահիյէ 395	

52
83
148

284
148
123
162
57
90
410
329
244
145
147

105
217
225
140
329
105

258
233
60
239
107

35,
111

267
307
35
263
49
352

305

111
100
93

30

78

17
17
89

02
33
69

49
41
60
32
05
69
27
40
05

39

60
99
76

